ORDE VAN SINT-JAN VAN JERUZALEM HOSPITAALRIDDERS
Grootprioraat Benelux
Prioraat Lage Landen

Eric Pétré · Prelaat

Allerheiligen 2026

Bezinning van de Prelaat

Broeders en zusters van de Orde van Sint-Jan,

Op het feest van Allerheiligen richten we onze blik op een grote menigte mensen. Mensen uit alle tijden, uit alle landen en culturen, mensen met verschillende levensverhalen, talenten en kwetsbaarheden. Mensen die ons zijn voorgegaan en die hun leven hebben voltooid in Gods nabijheid.

De eerste lezing uit de Apocalyps van Johannes spreekt over die ontelbare menigte, gekleed in witte gewaden, afkomstig uit alle volken, stammen en talen. Het zijn mensen die doorheen de beproevingen van het leven zijn gegaan. Mensen die verdriet, ziekte, onrecht, conflicten en misschien zelfs oorlog hebben gekend, maar die hun hoop niet hebben verloren.

Hun witte gewaden zijn geen teken dat hun leven vlekkeloos is geweest. Ze vertellen ons veeleer dat zij door Gods genade zijn gelouterd. Dat zij uiteindelijk hun vertrouwen hebben gesteld op Hem.

Dat beeld is bijzonder hoopvol, zeker in tijden waarin onze wereld zo vaak getekend wordt door onzekerheid, geweld, verdeeldheid en angst. Het kwaad heeft niet het laatste woord. Het lijden krijgt niet het laatste woord. Het laatste woord behoort aan God, aan zijn liefde en aan zijn trouw.

Wij zijn kinderen van God

De tweede lezing herinnert ons aan een fundamentele waarheid: wij zijn kinderen van God. Johannes schrijft: “Bedenkt toch hoe groot de liefde is die de Vader ons betoond heeft: wij worden kinderen van God genoemd, en we zijn het ook!”

Dat is misschien wel de diepste identiteit die een mens kan ontvangen. Nog vóór onze titels, onze functies, onze diploma’s, onze maatschappelijke positie of de verantwoordelijkheden die we dragen, zijn wij kinderen van God.

Dat geldt voor ieder van ons, ongeacht onze afkomst, onze leeftijd, onze mogelijkheden of onze beperkingen.

En precies vanuit die identiteit mogen wij leven en handelen.

Ook binnen onze Orde dragen we verantwoordelijkheden, vervullen we opdrachten en proberen we trouw te blijven aan een eeuwenoude traditie. Maar onze eigenlijke waardigheid ligt niet in de onderscheiding die we dragen, noch in de functie die we bekleden. Ze ligt in het besef dat we door God gekend en bemind zijn.

En wie zich door God bemind weet, hoeft zichzelf niet voortdurend te bewijzen. Die mens kan ruimte maken voor anderen.

De zaligsprekingen: ons kompas voor het leven

Het evangelie van vandaag brengt ons bij de zaligsprekingen. Jezus houdt ons geen gemakkelijk levensprogramma voor. Hij belooft ons geen leven zonder moeilijkheden, zonder teleurstellingen of zonder pijn. Hij wijst ons een weg die soms dwars ingaat tegen de logica van onze wereld.

Zalig de armen van geest.
Zalig de zachtmoedigen.
Zalig zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid.
Zalig de barmhartigen.
Zalig de vredestichters.

Het zijn geen mooie woorden om boven een ingang te hangen of om bij een plechtige gelegenheid te citeren. Het zijn woorden die ons leven mogen oriënteren. Ze vormen een kompas.

Voor de zusters en broeders van de Orde van Sint-Jan hebben deze zaligsprekingen een bijzondere betekenis. Ze raken immers aan de kern van onze spiritualiteit en aan de opdracht die we als Orde willen beleven: Pro Fide, Pro Utilitate Hominum — voor het geloof, ten dienste van de mensheid.

Arm van geest zijn betekent dat we beseffen dat we niet alles zelf in handen hebben. Dat we ons niet laten leiden door hoogmoed of zelfgenoegzaamheid, maar open blijven voor God en voor elkaar.

Zachtmoedig zijn betekent niet dat we zwak zijn. Het betekent dat we kracht niet gebruiken om anderen te overheersen, maar om hen te beschermen en te ondersteunen.

Hongeren en dorsten naar gerechtigheid betekent dat we ons niet neerleggen bij onverschilligheid of onrecht. Dat we blijven opkomen voor wie geen stem heeft, voor wie kwetsbaar is en voor wie dreigt vergeten te worden.

Barmhartig zijn betekent dat we niet alleen kijken naar wat iemand verkeerd heeft gedaan, maar ook naar wat iemand nodig heeft. Dat we niet te snel oordelen, maar bereid blijven om te luisteren, te begrijpen en opnieuw kansen te geven.

En vredestichters zijn betekent dat we niet bijdragen aan verdeeldheid, dat we geen olie op het vuur gooien wanneer spanningen ontstaan, maar dat we bruggen proberen te bouwen. Soms door een woord van verzoening, soms door een gebaar van nabijheid, soms gewoon door aanwezig te blijven.

Dat is geen gemakkelijke opdracht. Maar het is wel een opdracht die onze wereld vandaag meer dan ooit nodig heeft.

Zoals Johannes: kleiner worden opdat Christus groter wordt

Misschien vinden we een bijzonder mooie illustratie van deze levenshouding bij de heilige aan wie onze Orde haar naam ontleent: Johannes de Doper.

Johannes was een man met een duidelijke roeping. Hij had een boodschap, een overtuiging en een bijzondere uitstraling. Mensen kwamen naar hem luisteren. Hij had volgelingen en kon gemakkelijk zelf het middelpunt worden.

Maar hij begreep dat zijn opdracht niet bestond in het verzamelen van bewondering of het vestigen van zijn eigen naam.

Toen Jezus op het toneel verscheen, sprak Johannes die opmerkelijke woorden: “Hij moet groter worden, maar ik kleiner.” (Joh. 3,30).

In die ene zin ligt een hele levenshouding besloten.

Johannes wilde niet zichzelf op de voorgrond plaatsen. Hij wilde de weg bereiden voor Iemand die groter was dan hijzelf. Hij wist dat zijn leven pas werkelijk betekenis kreeg wanneer het verwees naar Christus.

Misschien is dat ook een belangrijke uitnodiging voor ons als zusters en broeders van de Orde van Sint-Jan.

Wij hoeven niet altijd zelf in het middelpunt te staan. Wij hoeven niet overal onze naam aan te verbinden. Wij hoeven niet altijd gelijk te krijgen of erkenning te ontvangen voor wat we doen.

Het gaat erom dat Christus zichtbaar wordt in onze manier van leven. Dat mensen door onze woorden en daden iets mogen ervaren van zijn liefde, zijn barmhartigheid en zijn nabijheid.

Dat vraagt soms om een stap terug te zetten, om te luisteren in plaats van te spreken, om te dienen in plaats van gediend te worden. Het vraagt ook om de moed om anderen ruimte te geven.

Misschien is dat wel een van de meest veeleisende vormen van christelijke nederigheid: niet minder mens worden, maar minder met onszelf bezig zijn, zodat er meer ruimte komt voor God en voor de ander.

Heiligheid begint dichtbij

Wanneer we vandaag Allerheiligen vieren, denken we niet alleen aan de grote heiligen uit de geschiedenis van de Kerk. We denken ook aan de vele naamloze heiligen. Mensen die nooit op een altaar zullen worden geplaatst, maar die in hun eigen omgeving iets van Gods goedheid zichtbaar hebben gemaakt.

Mensen die trouw bleven wanneer het moeilijk werd. Die vergeving schonken wanneer dat niet vanzelfsprekend was. Die zorgden voor zieken, eenzamen en kwetsbaren. Die vrede stichtten waar anderen verdeeldheid zaaiden. Mensen die misschien weinig woorden hadden, maar des te meer liefde toonden.

Misschien hebben ook wij zulke mensen gekend. Misschien zitten sommigen van hen vandaag wel onder ons. We denken in deze dagen ook aan al onze zusters en broeders die ons doorheen de jaren ontvallen zijn en met wie we in deze dagen nog meer verbonden zijn…

Heiligheid is immers niet in de eerste plaats een uitzonderlijke prestatie. Het is een dagelijkse keuze om de weg van het evangelie te gaan. Soms met grote gebaren, maar meestal in kleine, bijna onopvallende daden.

De zaligsprekingen herinneren ons eraan dat Gods maatstaven niet altijd dezelfde zijn als die van de wereld. Dat geluk niet uitsluitend te vinden is in succes, bezit, aanzien of macht, maar in een leven dat zich laat dragen door liefde, gerechtigheid, barmhartigheid en vrede.

Broeders en zusters,

Moge Allerheiligen ons vandaag opnieuw aanmoedigen om dat kompas van de zaligsprekingen ter harte te nemen.

Moge Johannes de Doper ons inspireren om niet onszelf, maar Christus centraal te stellen.

En moge onze Orde, door alles wat we samen en persoonlijk ondernemen, steeds meer een teken worden van Gods nabijheid voor mensen.

Want uiteindelijk gaat het niet om hoe groot onze naam wordt, maar om hoeveel ruimte we in ons leven maken voor Hem.

Hij moet groter worden, wij kleiner.

En misschien begint precies daar de weg naar de heiligheid waartoe ieder van ons geroepen is.